

បន្ទប់ស្ថានការណ៍ស្តីពីការបោះឆ្នោតជ្រើសរើសក្រុមប្រឹក្សាឃុំសង្កាត់ឆ្នាំ២០១៧

Situation Room on Cambodian Commune Council Election in 2017

រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី២៤ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១៧

សេចក្តីថ្លែងការណ៍ ស្តីអំពី

ការវាយតម្លៃទាំងមូល និងចុះក្រោយលើការបោះឆ្នោត ជ្រើសរើសក្រុមប្រឹក្សាឃុំ/សង្កាត់អាណត្តិទី៤

« ខ្វះយុត្តិធម៌ និងរឹតត្បិតសេរីភាព ប៉ុន្តែការចាត់ចែងនៃការបោះឆ្នោតប្រសើរជាងមុន »

បន្ទប់ស្ថានការណ៍សម្រាប់ការបោះឆ្នោតឆ្នាំ២០១៧ វាយតម្លៃថា ការចាត់ចែង និងការអនុវត្តន៍ភារកិច្ចរបស់ គណៈកម្មាធិការជាតិរៀបចំការបោះឆ្នោត (គ.ជ.ប) លើបញ្ជីឈ្មោះបោះឆ្នោត ការចុះឈ្មោះបោះឆ្នោត ការចុះបញ្ជីបេក្ខជនគណបក្សនយោបាយ ការបោះនិងការរាប់សន្លឹកឆ្នោត និងការប្រកាសបិទ និងដាក់ផ្សាយលើគេហទំព័រនូវលទ្ធផលបោះឆ្នោតថា « វិជ្ជមាន និងប្រសើរជាងមុន » ទាក់ទិនតម្លាភាព បើទោះបីជា ការយោសនាបោះឆ្នោត និងការដោះស្រាយបណ្តឹងបោះឆ្នោត មិនទាន់ប្រសើរដែលត្រូវកែលម្អ។ គ្មានអំពើហិង្សាទាក់ទិនបោះឆ្នោតធ្ងន់ធ្ងរ ក្នុងសម័យបោះឆ្នោតបានកើតឡើងទេ ប៉ុន្តែមានបញ្ហាមួយចំនួនកើតមុនថ្ងៃបោះឆ្នោតដូចជា៖ បរិយាកាសដែលមានការគាបសង្កត់ខាងនយោបាយ ហិរញ្ញវត្ថុយោសនាបោះឆ្នោត និងការប្រើប្រាស់ធនធានរដ្ឋ ដែលខ្វះសមធម៌ និងតម្លាភាព ទីលានប្រកួតប្រជែងនយោបាយ (Level of playing field) ដែលខ្វះសមភាព និងបទបញ្ញត្តិបដិវាទ (Controversial) ខ្លះនៃក្របខ័ណ្ឌច្បាប់បោះឆ្នោត និងច្បាប់ ស្តីពីវិសោធនកម្មនៃច្បាប់គណបក្សនយោបាយ និងការខ្វះឯករាជ្យរបស់មន្ត្រីតុលាការ និងការលំអៀងនយោបាយនៃមន្ត្រីជាន់ខ្ពស់កងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធ ដែលដាក់សម្ពាធដល់សេរីភាពបញ្ចេញមតិ និងគំរាមដល់ សកម្មភាពគណបក្ស ប្រកួតប្រជែង និងសមាគម សហជីព និងអង្គការសមាគមមិនមែនរដ្ឋាភិបាល។ ទាំងនេះ នាំឲ្យបរិយាកាសសម្រាប់ដំណើរការបោះឆ្នោតស្ថិតនៅក្នុងកំរិតរឹតត្បិតសេរីភាព និងខ្វះយុត្តិធម៌ពេញលេញនៅឡើយ។

សម្រាប់ការបោះឆ្នោតខាងមុខ ជាពិសេសការបោះឆ្នោតជ្រើសតាំងតំណាងរាស្ត្រឆ្នាំ២០១៨ បន្ទប់ស្ថានការណ៍ស្នើយោបល់ និងអនុសាសន៍ ដើម្បីឲ្យការបោះឆ្នោតដោយសេរី និងយុត្តិធម៌ដូចខាងក្រោម៖

១. ដកបញ្ញត្តិបដិវាទនៃក្របខ័ណ្ឌច្បាប់បោះឆ្នោត ច្បាប់ ស្តីពីវិសោធនកម្មច្បាប់គណបក្សនយោបាយ ដែលអាចត្រូវបានបកស្រាយមិនច្បាស់លាស់ ក្នុងការលុបបេក្ខភាពឈរឈ្មោះរបស់គណបក្សប្រកួតប្រជែង និងការរំលាយគណបក្សនយោបាយ។
២. ដោះលែងអ្នកជាប់ឃុំទាំងឡាយ ទាក់ទិននយោបាយ មនសិការ និងការពារសិទ្ធិមនុស្ស ដើម្បីឲ្យពួកគេបានចូល រួមជីវិតនយោបាយ និងដំណើរការបោះឆ្នោត។
៣. ពង្រឹងគោលការណ៍សមធម៌ និងតម្លាភាពនៃហិរញ្ញវត្ថុយោសនាបោះឆ្នោតរបស់គណបក្សនយោបាយ និងការប្រើប្រាស់ធនធានរដ្ឋសម្រាប់សកម្មភាពនយោបាយ។

Situation Room's members: COMFREL, NICFEC, ADHOC, LICADHO, CLEC, SILAKA, YRDP, KYSD, PDP-Center, CCFC, CENTRAL, STT, CCIM, CYN, BPO, GADC, CCC, NGO Forum, HRTF, DPA, KYA, FACT, WMC, YCUD, CIYA, YEDP, CYWEN, IDEA, CFSWF, PBO, NGO CEDAW, CVS, TIC, CGCN, YFP, CPN, ANSA-EAP, CCHR, CLC, CDPO.

- ៤. ជំរុញស្ថានីយ៍ទូរទស្សន៍ឯកជន ឲ្យគោរពក្រមសីលធម៌ វិជ្ជាជីវៈ និងគោលការណ៍ណែនាំរបស់ គ.ជ.ប នៅក្នុងសម័យយោសនា ការបោះឆ្នោត។
- ៥. ពង្រឹងអព្យាក្រឹត្យ ឥតលម្អៀងខាងនយោបាយនៃមន្ត្រីកងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធ និងមន្ត្រីតុលាការ ដែលមានចែងនៅ ក្នុងក្រមសីល ធម៌ ច្បាប់ បទបញ្ជា និងសេចក្តីណែនាំផ្សេងៗ។
- ៦. ពង្រឹងការផ្តល់កិច្ចសហប្រតិបត្តិការរបស់អាជ្ញាធរជាមួយ គ.ជ.ប តែបន្ថយការជ្រៀតជ្រែក និងឥទ្ធិពលលំអៀង នយោបាយទៅ លើដំណើរការបោះឆ្នោត ពិសេសយុទ្ធនាការយោសនា និងនៅថ្ងៃបោះឆ្នោតដែលច្បាប់បោះឆ្នោត បទបញ្ជា និងសេចក្តីណែនាំ ផ្សេងៗបានកំណត់។
- ៧. បង្កើតគោលនយោបាយ ឬយន្តការ និងរកមធ្យោបាយ ដើម្បីធានាការអនុវត្តន៍សិទ្ធិចុះឈ្មោះបោះឆ្នោត និងសិទ្ធិបោះឆ្នោតរបស់ ពលករចំណាកស្រុកទាំងនៅក្នុងប្រទេស និងនៅក្រៅប្រទេស។
- ៨. ពង្រឹងនីតិវិធីនៃការពិនិត្យ និងការធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពប្រចាំឆ្នាំនូវបញ្ជីបោះឆ្នោត និងលេខការិយាល័យបោះឆ្នោតឲ្យមានតម្លាភាព ដោយពង្រឹងការត្រួតពិនិត្យរបស់មន្ត្រី គ.ជ.ប ទៅលើអាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន និងក្រុមប្រឹក្សាឃុំសង្កាត់។
- ៩. ពង្រឹងការដោះស្រាយបណ្តឹងនៃការរាប់សន្លឹកឆ្នោតឡើងវិញ នៅឃុំ/សង្កាត់ណាដែលមានការលំអៀងសម្លេងឆ្នោតយ៉ាងច្រើន ០.៥ភាគរយ(០.៥%) រវាងបញ្ជីបេក្ខជនពីរ ឬច្រើន នៅពេលរកឃើញថា សន្លឹកឆ្នោតមិនបានការច្រើន ព្រោះថា សន្លឹកឆ្នោតមិន បានការច្រើន អាចចាត់ទុកជាទង្វើករណីនៃភាពមិនប្រក្រតី។ ត្រូវបង្កើតការពិភាក្សាជាមួយភាគីពាក់ព័ន្ធការបោះឆ្នោត និងគណ បក្សនយោបាយប្រកួតប្រជែង អំពីការកំណត់សន្លឹកឆ្នោតមិនបានការឲ្យបានលំអិត និងច្បាស់លាស់។
- ១០. បន្ថយចំនួនសន្លឹកឆ្នោតបម្រុងនៅត្រឹម៥% (យ៉ាងច្រើន) នៃប្រជាពលរដ្ឋដែលបានចុះឈ្មោះបោះឆ្នោត ដែលត្រូវបោះពុម្ព។
- ១១. ពង្រឹងតម្លាភាពនៃការរាប់សន្លឹកឆ្នោត ដោយមិនត្រូវឲ្យមានការបិទបង្អួច និងទ្វារនៃការិយាល័យរាប់សន្លឹកឆ្នោត។
- ១២. ពង្រឹងការអនុវត្តន៍សេចក្តីណែនាំ អំពីការរាប់សន្លឹកឆ្នោតទប់ស្កាត់មន្ត្រីការិយាល័យ ទាមទារភ្នាក់ងារគណបក្សនយោបាយចុះ ហត្ថលេខាលើកំណត់ហេតុនៃការរាប់សន្លឹកឆ្នោត១១០២ជាមុន នៅពេលមិនទាន់បានបញ្ចប់ការរាប់សន្លឹកឆ្នោត និងពង្រឹងការ យកចិត្តទុកដាក់នៃការសរសេរលទ្ធផល នៃការរៀងផ្ទាត់សន្លឹកឆ្នោតឲ្យបានត្រឹមត្រូវក្នុងទម្រង់១១០២ និងការបិទផ្សាយទម្រង់ ១១០២ និងទម្រង់១១០៥ នៅតាមការិយាល័យគណៈកម្មការឃុំ/សង្កាត់រៀបចំការបោះឆ្នោត។
- ១៣. ជំរុញការចេញអត្តសញ្ញាណប័ណ្ណសញ្ជាតិខ្មែរ និងសំបុត្រកំណើត ឲ្យអ្នកមានសិទ្ធិបោះឆ្នោតបានគ្រប់គ្នា១០០ភាគរយ។
- ១៤. បង្កើតយន្តការរួម ដើម្បីចែករំលែកព័ត៌មាន ជួយអន្តរាគមន៍ និងកែតម្រូវករណីភាពមិនប្រក្រតី ការអនុវត្តន៍ខុសក្រមសីលធម៌ និង ទំនាស់បោះឆ្នោតដែលមានសមាសភាពពីសមាជិកគ.ជ.ប មន្ត្រីគ.ជ.ប មន្ត្រីនៃគណៈអចិន្ត្រៃយ៍សន្តិសុខបោះ បោះឆ្នោត មន្ត្រីនៃ គណបក្សចុះឈ្មោះប្រកួតប្រជែងក្នុងការបោះឆ្នោត និងតំណាងអង្គការសមាគម មិនមែនរដ្ឋាភិបាលសង្កេតការណ៍បោះឆ្នោត។ យន្តការរួមនេះ គួរតែត្រូវបង្កើតនៅកំរិតថ្នាក់ជាតិ និងថ្នាក់ខេត្តក្រោមការដឹកនាំរបស់សមាជិក គ.ជ.ប។
- ១៥. ដាក់ចេញនូវវិធានការពិសេសបណ្តោះអាសន្ន ដែលតម្រូវឱ្យគណបក្សនយោបាយទាំងអស់ បង្កើនចំនួនបេក្ខជនជាស្ត្រី និងបង្កើន ចំនួនស្ត្រីជាបេក្ខជននៅជួរមុខ ។

សូមភ្ជាប់មកជាមួយនូវតារាងវាយតម្លៃលើកត្តា/ស្ថានភាពក្នុងដំណើរការបោះឆ្នោត៖

កត្តាវាយតម្លៃ	ការវាយតម្លៃ			
	វិជ្ជមាន	វិជ្ជមាន ផ្នែកខ្លះ	អវិជ្ជមាន ផ្នែកខ្លះ	អវិជ្ជមាន
១- ក្របខ័ណ្ឌច្បាប់បោះឆ្នោត ១.១ ការបង្កើត ឬរៀបចំការបោះឆ្នោតដោយសេរី ១.២ សិទ្ធិបោះឆ្នោត និងឈរឈ្មោះបោះឆ្នោត		√	√	
២. ច្បាប់ ស្តីពីវិសោធនកម្មច្បាប់គណបក្សនយោបាយ ២.១ សិទ្ធិគណបក្សប្រឆាំង ឬគណបក្សប្រកួតប្រជែង			√	
៣. ព្រំប្រទល់មណ្ឌល និងការបែងចែកអាសនៈ ៣.១ របបពហុបក្ស និងភាពស្មើភាពគ្នានៃគណបក្សប្រឆាំង ឬគណបក្សមិនកាន់អំណាចដទៃ និងគណបក្សកាន់អំណាច		√		
៤. គណៈកម្មាធិការជាតិរៀបចំការបោះឆ្នោត (ឯករាជ្យ អព្យាក្រឹត្យ តម្លាភាព វិជ្ជាជីវៈ) ៤.១ ការជ្រើសរើស ឬការតែងតាំង ៤.២ តួនាទី/ការអនុវត្តន៍ ៤.៣ ផែនការ/ការបណ្តុះបណ្តាល ៤.៤ ការគាំទ្រធនធាន ៤.៥ ការអនុវត្តន៍ដោយប្រសិទ្ធភាព ៤.៦ ការរៀបចំកិច្ចសហប្រតិបត្តិការផ្នែកសន្តិសុខ		√	√	
៥. ការចុះឈ្មោះ និងបញ្ជីឈ្មោះបោះឆ្នោត ៥.១ ភាគរយអ្នកបានចុះឈ្មោះ ប្រៀបធៀបចំនួនអ្នកមានសិទ្ធិចុះឈ្មោះបោះឆ្នោត ៥.២ ភាពត្រឹមត្រូវ/គុណភាព ៥.៣ សវនកម្ម និងការកែតម្រូវ		√		
៦. ការចុះបញ្ជីគណបក្ស និងបេក្ខជនរបស់គណបក្ស ៦.១ លក្ខខណ្ឌច្បាស់លាស់ និងសមហេតុផល ៦.២ ការរើសអើង (គណបក្សប្រឆាំង ឯករាជ្យភាព សមភាពយេនឌ័រ ជំនឿសាសនា និងពូជសាសន៍)		√		
៧. យុទ្ធនាការយោសនាបោះឆ្នោត ៧.១ សមភាពនៃការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ ៧.២ ភាពស្មើភាពគ្នានៃការប្រើប្រាស់ធនធានរដ្ឋទីផ្លាសាធារណៈ/ អាគារ ៧.៣ តម្លាភាពនៃការចំណាយការយោសនា ៧.៤ សេរីភាពបញ្ចេញមតិ ការជួបជុំ និងប្រមូលផ្តុំ		√	√	

Situation Room's members: COMFREL, NICFEC, ADHOC, LICADHO, CLEC, SILAKA, YRDP, KYSD, PDP-Center, CCFC, CENTRAL, STT, CCIM, CYN, BPO, GADC, CCC, NGO Forum, HRTF, DPA, KYA, FACT, WMC, YCUD, CIYA, YEDP, CYWEN, IDEA, CFSWF, PBO, NGO CEDAW, CVS, TIC, CGCN, YFP, CPN, ANSA-EAP, CCHR, CLC, CDPO.

<p>៨. ដំណើរការបោះ និងរាប់សន្លឹកឆ្នោត និងថ្ងៃបោះឆ្នោត</p> <p>៨.១ ភាពសម្ងាត់នៃការបោះឆ្នោត</p> <p>៨.២ ការរៀបចំបោះឆ្នោត និងរាប់សន្លឹកឆ្នោត ស្របតាមនីតិវិធី</p> <p>៨.៣ វត្តមានអ្នកសង្កេតការណ៍បោះឆ្នោត និងភ្នាក់ងារគណបក្សនយោបាយ</p> <p>៨.៤ ការបោះពុម្ព រៀបចំ ដឹកជញ្ជូន និងរក្សាទុកសន្លឹកឆ្នោត ឲ្យមានប្រសិទ្ធភាព និងតម្លាភាព</p> <p>៨.៥ សិទ្ធិបោះឆ្នោត ជនជាតិភាគតិច ជនងាយរងគ្រោះ និងជនពិការ</p> <p>៨.៦ បង្ហាញលទ្ធផលបោះឆ្នោត តាមពេលវេលាដែលបានកំណត់ត្រឹមត្រូវ ដោយមិនមានការពន្យារពេលដោយមូលហេតុណាមួយឡើយ</p> <p>៨.៧ បរិយាសន្តិភាពដើម្បីឲ្យអ្នកបោះឆ្នោតសំដែងឆន្ទៈដោយសេរី</p>		√		
<p>៩. ការដោះស្រាយទំនាស់បោះឆ្នោត (ឯករាជ្យភាព មិនលំអៀង តម្លាភាព ទាន់ពេលវេលា)</p> <p>៩.១ មានព័ត៌មានគ្រប់គ្រាន់អំពីនីតិវិធីបណ្តឹងបោះឆ្នោត</p> <p>៩.២ ការទទួលពាក្យបណ្តឹង</p> <p>៩.៣ ការស៊ើបអង្កេតលើពាក្យបណ្តឹង</p> <p>៩.៤ សវនករសាធារណៈ</p> <p>៩.៥ ការចេញសេចក្តីសម្រេចដែលសមហេតុផល និងមានការពន្យល់</p>		√	√	

អង្គការគាំទ្រ និងទំនាក់ទំនងព័ត៌មានបន្ថែម៖

1. លោក គល់ បញ្ញា	នាយកប្រតិបត្តិ COMFREL	092 94 20 97
2. លោក សំ គន្ធាមី	នាយកប្រតិបត្តិ NICFEC	092 82 22 73
3. លោកស្រី ធីតា យី៖	នាយិកាប្រតិបត្តិ SILAKA	092 83 84 64
4. លោក យង់ គឹមអេង	នាយកប្រតិបត្តិ PDP-Center	096 82 82 99
5. លោក ជាង សុខា	នាយកប្រតិបត្តិអង្គការ YRDP	092 36 04 64
6. លោក មឿន តុលា	នាយកប្រតិបត្តិ Central	093 55 66 43
7. លោក ថាវ គឹមសាន	នាយកប្រតិបត្តិ LICADHO	092 80 77 63
8. លោក ថេង សារឿន	អគ្គលេខាធិការ CCFC	078 22 50 88
9. លោក ឡាយ សុវត្ថារ៉ា	អ្នកគ្រប់គ្រងកម្មវិធី CLEC	092 80 38 27
10. លោក ប៉ា ងួនឡៀង	នាយកប្រតិបត្តិ CCIM	060 40 99 99
11. លោក សៅ កុសល	ប្រធានកម្មវិធីបច្ចេកទេស STT	097 55 58 87
12. លោក ទឹម ម៉ាឡៃ	ប្រធាន CYN	097 99 06 90
13. លោកស្រី រស់សុភាព	នាយិកាប្រតិបត្តិ GADC	092 62 78 57
14. លោកស្រី ចក់ សុភាព	នាយិកាប្រតិបត្តិ CCHR	099 943 293

Situation Room's members: COMFREL, NICFEC, ADHOC, LICADHO, CLEC, SILAKA, YRDP, KYSD, PDP-Center, CCFC, CENTRAL, STT, CCIM, CYN, BPO, GADC, CCC, NGO Forum, HRTF, DPA, KYA, FACT, WMC, YCUD, CIYA, YEDP, CYWEN, IDEA, CFSWF, PBO, NGO CEDAW, CVS, TIC, CGCN, YFP, CPN, ANSA-EAP, CCHR, CLC, CDPO.

15. លោកស្រី មី សម្ពុស្ស	អគ្គលេខាធិការ YCUD	089 32 46 89
16. លោក ស ម៉ូរ៉ា	ប្រធានសហព័ន្ធ CFSWF	096 42 47 89
17. លោក សៀ ភារម្យ	នាយកប្រតិបត្តិ HRTF	092 85 23 25
18. លោក ឡុង ខែត	នាយកប្រតិបត្តិ FYP	092 40 28 80
19. លោក ប៉ែន សុមុនី	ប្រធាន CVS	092 70 80 83
20. លោក សៀង សារឿន	នាយកប្រតិបត្តិ CCC	096 80 05 03
21. លោក វ៉ាន់ ពៅ	ប្រធានសមាគម IDEA	083 62 82 88
22. លោក ស៊ីង សែនករុណា	មន្ត្រីស៊ើបអង្កេតជាន់ខ្ពស់ ADHOC	088 66 63 92
23. លោក ឱម សារ៉ាត	នាយកប្រតិបត្តិ FACT	092 85 84 20
24. លោក អ៊ឹម សុផី	នាយកប្រតិបត្តិ YCC	077 72 32 67
25. លោក ហេង សុជាតិ	ទីប្រឹក្សាបច្ចេកទេស CGCN	092 38 02 28
26. លោក សន ជ័យ	អ្នកសម្របសម្រួល ANSA	092 44 56 42
27. លោក ជិន សៅវត្ត	នាយកប្រតិបត្តិ CDPO	096 85 98 49
28. លោក អាត់ ធន់	ប្រធាន C.CAWDU	092 88 88 06
29. លោកស្រី ជឹម ចាន់នាង	អគ្គលេខាធិការ NGO CEDAW	092 66 88 53